

A close-up photograph of a hand holding the handle of a wire basket filled with fresh green leafy vegetables, likely spinach or chard, in a field. The background is a soft-focus field of similar plants with small purple flowers. The text is overlaid on a semi-transparent dark green band across the middle of the image.

REMA 1000

VEILEDER I
ANSVARLIG OG
BÆREKRAFTIG
HANDEL

2022/2023

INNHOOLDSFORTEGNELSE

Ansvar i REMA 1000

Forord	3
Ansvar i REMA 1000	5
Ansvar fra jord til bord – i praksis	6
REMA 1000 skal bidra til FNs bærekraftsmål	7

Ansvarlig og bærekraftig handel

Ansvarlig og bærekraftig handel	9
Risikovurdering	10
Slik jobber vi med ansvarlig handel	12
Revisjoner og leverandøroppfølging	13
Sertifiseringer/Merkeordninger	14
Vår dyrevelferdspolicy	15

Miljø

Miljø- og klimaledelse i REMA 1000	17
På vei mot bærekraftig emballasje	18
Vår strategi	18
Våre handlingsregler	19
REMA 1000 skal redusere matsvinn	20
Palmeolje og soya	21
Miljøgifter	22
Fisk og sjømat	23

Helse

Enkelt å velge sunt	25
Våre fokusområder	26
Trygg mat fra jord til bord	27
Kvalitetskrav i egen verdikjede	28

FORORD

Øverste sjef er i endring og utfordrer oss mer for hver dag som går. De vil vite hvor maten kommer fra, hva den inneholder og hvem som har laget den. De stiller krav til emballasjebruk og dyrevelferd, og ønsker at vi sikrer gode arbeidsforhold i leverandørkjedene våre.

Og de utfordrer oss med god grunn. Ifølge FN står matproduksjonen for 30 prosent av klimagassutslippene globalt, og legger press på ressurser som vann, regnskog, land og hav. Ser man på FNs bærekraftsmål er de aller fleste av disse knyttet til hvordan vi produserer, transporterer og konsumerer mat. **REMA 1000 er uten tvil en del av en sektor som er kjernen i mange av de utfordringene verden står ovenfor. Det betyr heldigvis også at vi kan være en del av løsningen.**

Kjernen i vårt ansvarsarbeid er varene vi produserer og selger. Sentralt i dette står utvikling av bærekraftige verdikjeder som tåler fremtidens krav og utfordringer. Verdikjeden vår er global, kompleks og ikke minst utsatt for klimaendringer. Utfordringer knyttet til blant annet barnearbeid, korrupsjon, tvangsarbeid og miljødeleggelser er store i vår sektor og med konsekvensene av klimaendringer vil de ikke bli mindre i årene fremover. Det stiller krav til at vi jobber godt i egen verdikjede med disse utfordringene og krever det samme av leverandørene våre. **Samtidig setter også myndighetene større krav til bedrifters arbeid med sosiale og miljømessige utfordringer i verdikjeden, blant annet med den kommende Åpenhetsloven i Norge. REMA 1000 jobber kontinuerlig med å videreutvikle vårt arbeid med ansvarlig handel til å kunne håndtere nye utfordringer og være foran regulatoriske krav.**

Denne veilederen redegjør for hvordan vi jobber med ansvarlig og bærekraftig produksjon og innkjøp i REMA 1000. Videre hvilke krav vi stiller i vår rammeavtale og hvordan vi følger opp våre leverandører. **Andre relevante dokumenter du bør sette deg godt inn i er våre etiske retningslinjer (SCoC), vår risikovurdering av land og råvarer og vår rammeavtale.**

Vi håper veilederen vil være et godt verktøy for deg i jobbhverdagen. Har du spørsmål eller kommentar, ta kontakt med oss.

Christina Fuglesang
Emilie Våge

Vi er langt fra perfekte. Vi selger matvarer som ikke alltid er miljøvennlige. Vi har fått opp marsjfarten, men er likevel bare i startgropa. For arbeidet for en mer bærekraftig verden er ikke gjort på en dag, og endring krever at vi alle drar i samme retning. Ambisjonen til REMA 1000 vil hele tiden være å gjøre mer enn det som forventes av oss.

Tom Kristiansen,
administrerende direktør
i REMA 1000 Norge

ANSVAR

I REMA 1000

ANSVAR I REMA 1000

I REMA 1000 definerer vi samfunnsansvar som vårt arbeid med miljø, helse, arbeidsliv og ansvarlig handel. Med høy forretningsmoral som et av våre verdigrunnlag skal vi ivareta hensynet til blant annet menneske- og arbeidsrettigheter, helse og miljø.

Vår ambisjon er å gjøre mer enn det som forventes av oss, og vi skal kutte utslipp og øvrig negativ påvirkning raskere enn vi er pålagt å gjøre. Derfor er samfunnsansvar – eller ansvar som vi kaller det – en helt sentral del av vår forretningsidé.

Stadig flere kunder er opptatt av hva produktene de kjøper inneholder, hvor de er produsert og hvordan de påvirker miljøet. **Som dagligvareaktør er det viktig for oss å være vårt ansvar bevisst og forvalte kundenes tillit på en god måte.** Dette henger tett sammen med vårt verdigrunnlag om å holde en høy forretningsmoral.

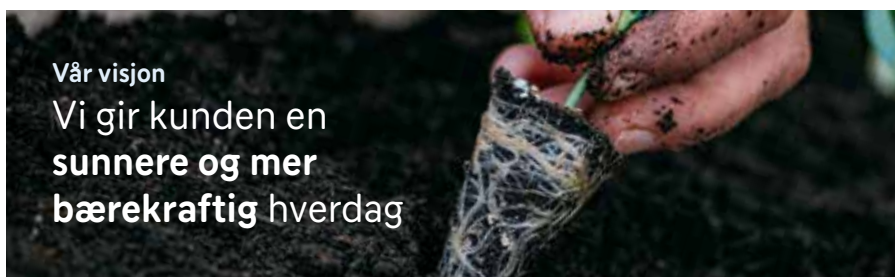
I REMA 1000 skal vi ha profesjonelle og dyktige leverandører som holder en høy standard når det gjelder kvalitet, ansvarlighet og arbeidsforhold.

7.10
AV 10

NORDMENN SYNES
DET ER VANSKELIG Å
VITE OM ET PRODUKT
ER BÆREKRAFTIG.

REMA 2030 – EN STRATEGI FOR EN BÆREKRAFTIG FREMTID

Vår visjon
Vi gir kunden en
**sunnere og mer
bærekraftig** hverdag

MILJØ	HELSE
<p>Vår løsning</p> <p> Klimapositiv og sirkulær</p> <p>I 2030 er vi klimapositive og har en positiv påvirkning på naturen.</p>	<p>Vår løsning</p> <p> Bedre helse for to millioner mennesker</p> <p>I 2030 har vi forbedret helsen til våre kunder.</p>
<p>Våre løfter</p> <ul style="list-style-type: none"> Ingen matsvinn Klimapositiv og fornybar Naturpositiv Kun bærekraftig emballasje Full ressursutnyttelse og gjenbruk 	<p>Våre løfter</p> <ul style="list-style-type: none"> Sunne varer først Mindre salt, sukker og mettet fett Inspirasjon til gode og sunne valg Støtte idrett og aktivitet Reduksjon av tilsetningsstoffer Trygg mat fra jord til bord
ANSVARLIG HANDEL	MENNESKER
<p>Vår løsning</p> <p> Ansvarlig og bærekraftig verdikjede</p> <p>I 2030 har vi en positiv innvirkning på mennesker og miljø i hele vår verdikjede.</p>	<p>Vår løsning</p> <p> Muligheter for alle</p> <p>I 2030 er vi Norges mest inkluderende og motiverende arbeidsplass.</p>
<p>Våre løfter</p> <ul style="list-style-type: none"> Rettferdig og ansvarlig verdikjede God dyrevelferd Bærekraftig produksjon og forbruk Sporbart og transparent Høy forretningsmoral 	<p>Våre løfter</p> <ul style="list-style-type: none"> Varige muligheter for alle Inkluderende og rettferdig Ansvarlig og motiverende Lokal bidragsyter
SAMARBEID	

VERDIKJEDE
FRA JORD
TIL BORD

ANSVAR FRA JORD TIL BORD – i praksis

VÅR FORRETNINGSIDÉ ER KJERNEN I VIRKSOMHETEN

Forretningsidéen er utgangspunktet for arbeidsbeskrivelsen til alle i REMA 1000 og legger således føringer for hvordan vi jobber.

DIFFRENSIERING EMV

Vår holdning til

- Risikoutsatte råvarer
- Emballasje
- Palmeolje

EMV

Ansvar i et verdikjedeperspektiv

- Råvare - prosessering - transport - forbruker

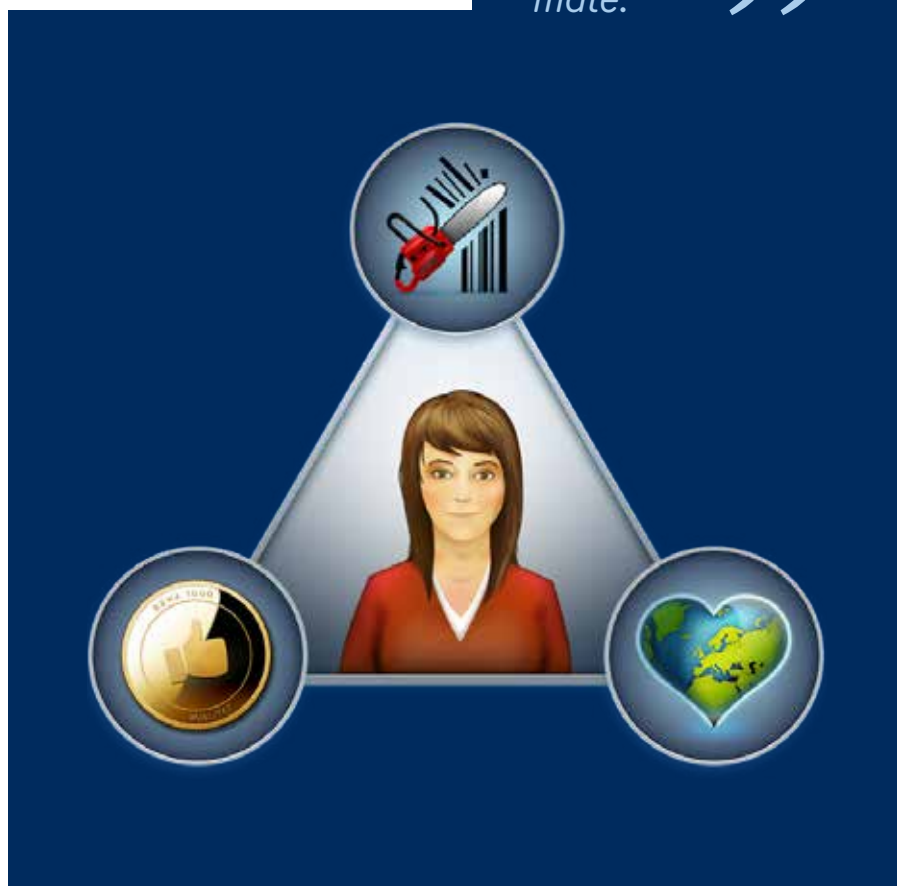
REMA-spesifikke krav

- Eksempelvis palmeolje, salt, sukker, mettet fett og emballasje

Kundene velger oss fordi vi alltid har laveste pris på varer av høy kvalitet, produsert og solgt på en ansvarlig måte. ”

BASISKRAV (ALLE LEVERANDØRER)

- Relevant lovgiving
- Krav i rammeavtale
- SCoC
- Sertifiseringer til produksjonssted

REMA 1000 SKAL BIDRA TIL FNS BÆREKRAFTSMÅL

Vårt ansvarsarbeid skal bidra til bærekraftsmålene satt av FN. Vi har tro på at vi kan ha en positiv påvirkning selv om vi er små i den store sammenhengen, og prioriterer følgende bærekraftsmål:

God helse. REMA 1000 skal redusere salt, sukker og mettet fett i egne merkevarer og selge mer av maten som er bra for helsen.

Ansvarlig forbruk og produksjon. REMA 1000 jobber for en mer bærekraftig matproduksjon fra jord til bord.

Likestilling mellom kjønn. REMA 1000 skal fremme både kvinner og menns muligheter.

Stoppe klimaendringene. REMA 1000 skal kutte klimagassutslipp i egen virksomhet raskere enn vi er pålagt å gjøre.

Anstendig arbeid og økonomisk vekst. REMA 1000 skal ta ansvar for menneske- og arbeidsrettigheter, helse og miljø i hele verdikjeden.

Liv på land. REMA 1000 bevarer regnskog og jobber for et mer bærekraftig jordbruk.

Mindre ulikhet. REMA 1000 skal gi alle like muligheter, uavhengig av kjønn, opprinnelse eller bakgrunn.

Samarbeid for å nå målene REMA 1000 skal ta ansvar gjennom verdikjeden gjennom godt samarbeid med leverandører og samarbeidspartnere.

VÅRE AMBISJONER

Innen 2030 er vår ambisjon at...

... vi er **klimapositive** og har en positiv påvirkning på naturen

... vi har **forbedret** helsen til våre kunder

... har en **positiv** innvirkning på mennesker og miljø i hele våre verdikjede.

... vi er Norges mest **inkluderende** og **motiverende** arbeidsplass.

Visste du at ...

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030? De 17 målene med 169 delmål ble offisielt iverksatt 1.januar 2016, og er godkjent av de 193 medlemslandene i FN.

A warm, golden sunset scene. The sun is low on the horizon, casting a bright glow over a landscape of rolling hills and mountains. In the foreground, there is a field of tall grasses and a cactus on the left side. The overall color palette is dominated by oranges, yellows, and deep reds.

ANSVARLIG OG
BÆREKRAFTIG
HANDEL

ANSVARLIG OG BÆREKRAFTIG HANDEL

At varene vi kjøper holder høye standarder for arbeidsforhold og miljøhensyn er en sentral del av vårt ansvar. I REMA 1000 skal vi ha profesjonelle og dyktige leverandører som holder en høy forretningsmoral når det gjelder kvalitet, ansvarlighet og arbeidsforhold.

I tråd med vårt verdigrunnlag, høy forretningsmoral, skal vi ha en bevissthet rundt hvem vi kjøper varer av, hvordan de blir produsert, hva de inneholder og om de blir produsert under verdige og lovlige forhold.

I REMA 1000 handler vi varer fra nærmere 500 leverandører i over 30 land. Mange av disse varene produseres i land med høy risiko for korrupsjon, uverdige arbeidsforhold og manglende organisasjonsfrihet. **Risikokartlegging, aktsomhetsvurderinger og oppfølging av våre leverandører er derfor et kontinuerlig og viktig arbeid.**

I matproduksjon er de største utfordringene barnearbeid, korrupsjon, diskriminering, tvangsarbeid, organisasjonsfrihet og miljødeleggelse.

Alle Kategori- og Innkjøpssjefer må sette seg inn i gjeldene risikovurderinger for relevante råvarer, produksjonssteder og land. Ta kontakt med Fagsjef for Ansvarlig og Bærekraftig Handel for mer informasjon.

Visste du at ...

bærekraftig og ansvarlig forretningspraksis bidrar til at handel lønner seg for mennesker, samfunn og miljø? I globale leverandørkjeder oppleves ofte prispresset som stort. Dette kan gå utover hensynet til menneskene som lager produktene våre, lokalsamfunnene de lever i, og naturressursene som brukes i produksjonen.

Visste du at ...

REMA 1000 jobber kontinuerlig med å videreutvikle våre retningslinjer og rutiner for ansvarlig og bærekraftig handel.

IFØLGE OECDs RETNINGSLINJER SKAL BEDRIFTER BIDRA MED Å:

Bevare miljøet

Respektere menneskerettigheter

Ivareta arbeidstakerrettigheter

Unngå korrupsjon og smøring

Et velfungerende og ansvarlig næringsliv er nøkkelen til å skape arbeidsplasser og økt verdiskaping. Næringslivet har dermed en avgjørende rolle for at vi skal nå FNs bærekraftsmål.

Det forventes at REMA 1000 gjennomfører aktsomhetsvurderinger for å kartlegge, begrense, forebygge samt gjøre rede for håndtering av konsekvenser knyttet til egen virksomhet. OECDs retningslinjer tydeliggjør hvilket ansvar en virksomhet har for å opptre ansvarlig og regjeringen forventer at bedrifter er både gjort seg kjent med, samt etterlever disse. I tilfeller der virksomheter ikke etterlever retningslinjer for ansvarlig næringsliv kan de klages inn til OECDs kontaktpunkt.

Gjennom vårt arbeid med ansvarlig handel bidrar vi til FNs bærekraftsmål 8,10 og 12.

RISIKOVURDERING

Kartlegging av risiko er utgangspunktet for vårt arbeid med ansvarlig handel og vi risikovurderer både råvarer og land.

Forholdene som er mest utsatt for brudd er lange arbeidsdager og overtidarbeid, lave lønninger, HMS, manglende organisasjonsfrihet, diskriminering, barnearbeid og tvangs-

arbeid. Videre har vi et økt fokus på miljøutfordringer som vannforbruk, lokale utslipp og bruk av pesticider.

I matproduksjon er det en utfordring at leverandørkjedene ofte er komplekse. Underleverandører og råvareprodusenter er utbredt. Dette er også spesielt utfordrende innenfor non-food produkter. Videre er det begrenset med informasjon fra produsenter der vi kjøper små volumer eller handelen foregår via agenter. Råvarer som handles på børs er også en utfordring da dette er et særlig uoversiktlig marked.

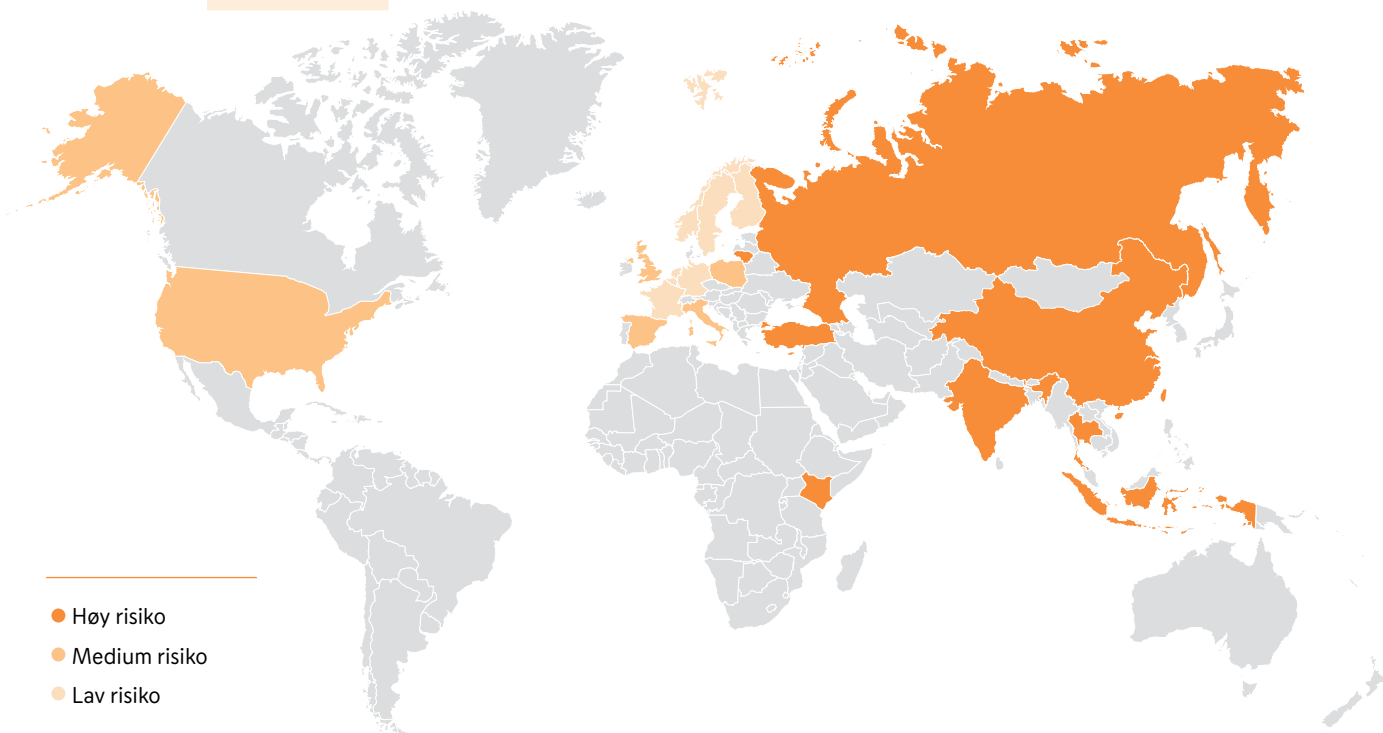
EKSEMPLER PÅ SÆRLIG RISIKOUTSATTE RÅVARER

- Kaffe og te
- Kakao
- Tomater
- Cashewnøtter
- Hasselnøtter
- Tunfisk
- Scampi
- Kokosnøtt
- Frukt og grønt

I MATPRODUKSJON ER DE STØRSTE UTFORDRINGENE BARNEARBEID, KORRUPSJON, DISKRIMINERING, TVANGSARBEID, ORGANISASJONSFRIHET OG MILJØDELEGGELSER.

OVERSIKT LAND MED RISIKO-OMRÅDER:

Slovenia	Italia	Spania	Russland	Kina	India	Sri Lanka
Korrupsjon	Korrupsjon	Korrupsjon	Korrupsjon	Faglige rettigheter	Faglige rettigheter	Korrupsjon
Diskriminering	Likestilling	Faglige rettigheter	Miljø: Fiskerier	Tvangsarbeid	Tvangsarbeid	Diskriminering
Miljø	Miljø	Diskriminering	Hong Kong	Barnearbeid	Barnearbeid	Tvangsarbeid
Storbritannia	Polen	Miljø	Faglige rettigheter	Diskriminering	Diskriminering	Barnearbeid
Faglige rettigheter	Korrupsjon		Mørketall rapportering	Miljø: Luftforurensing	Miljø: Luftforurensing	
Miljø	Faglige rettigheter					
	Diskriminering					
	Miljø					

- Høy risiko
- Medium risiko
- Lav risiko

Kenya	Kypros	Tyrkia	Indonesia	Malaysia	Thailand	Vietnam
Korrupsjon	Diskriminering	Korrupsjon	Korrupsjon	Tvangsarbeid	Korrupsjon	Korrupsjon
Barnearbeid	Hellas	Faglige rettigheter	Faglige rettigheter	Barnearbeid	Faglige rettigheter	Faglige rettigheter
Tvangsarbeid	Faglige rettigheter	Tvangsarbeid	Tvangsarbeid	Diskriminering	Tvangsarbeid	Tvangsarbeid
Miljø: Vann og hygiene		Barnearbeid	Barnearbeid	Miljø: Avskoging	Barnearbeid	Barnearbeid
		Diskriminering	Miljø: Skogbrann		Miljø: Avskoging	Miljø
		Miljø: Biologisk mangfold og habitatødeleggelse	Palmeoljeproduksjon			

Visste du at...

de mest risikoutsatte gruppene i vår bransje er migrantarbeidere, sesongarbeidere og ansatte i uformell sektor? I tillegg er barnearbeid en særlig utfordring i blant annet India, Indonesia, Kenya, Sri Lanka, Thailand og Tyrkia.

For en totaloversikt over risikoutsatte land og råvarer, se vår risikovurdering som oppdateres årlig.

SLIK JOBBER VI MED ANSVARLIG HANDEL

REMA 1000 gjør aktsomhetsvurderinger i tråd med OECDs veileder for ansvarlig næringsliv. Dette er også hovedkravet i den kommende Åpenhetsloven.

Sentralt i dette står en forventning om at selskaper kartlegger risiko både i eget selskap, i verdikjeden og i deres forretningsforbindelser. Oppdages det brudd på miljø, arbeids- eller menneskerettigheter skal selskapet stanse, forebygge, sørge for å gjenopprette der det er påkrevd, og rapportere om dette arbeidet.

Vi har jobbet mye med å styrke vår aktsomhetsvurderingsprosess for å være enda mer rustet til å fange opp potensiell negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø.

Visste du at ...

Åpenhetsloven som trer i kraft i juli 2022 gjør at mer enn 8000 norske virksomheter må gjøre aktsomhetsvurderinger på menneskerettigheter i verdikjeden i tråd med OECDs retningslinjer?

Formålet med loven er å sikre virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

1 Forankre ansvarlighet i retningslinjer og styringssystemer

Det første trinnet handler om å bidra til ansvarlig forretningsdrift hos leverandører og forretningsforbindelser gjennom avtaler og kontrakter. Retningslinjer bør omfatte hele verdikjeden, inkludert underleverandører og andre forretningsforbindelser. Våre etiske retningslinjer (SCoC) og øvrige krav i rammeavtalen er eksempler på retningslinjer som alle REMA 1000 sine leverandører må forholde seg til.

2 Kartlegg og vurder negativ påvirkning og skade

Trinn to handler om å identifisere mulig og faktisk negative påvirkning eller skade i verdikjeden for deretter å prioritere den mest alvorlige risikoen for mennesker, samfunn og miljø. Basert på et overordnet risikobilde prioriteres risikoområder for grundigere kartlegging og tiltak. REMA 1000 ivaretar dette arbeidet gjennom eget arbeid med risikokartlegging, samtidig som en tett dialog med leverandører om deres risiko for mulige brudd spiller en betydelig rolle.

3 Stans, forebygg eller reduser negativ påvirkning og skade

Det tredje trinnet handler om å håndtere funn fra kartleggingen på en god måte som bidrar til endring. Dette kan være å stanse negativ påvirkning og/eller utvikle og iverksette planer og rutiner for å kunne forebygge negative effekter. For REMA 1000 kan dette handle om å lukke avvik funnet i verdikjeden eller utvikle systemer som sikrer en bedre kontroll på varen fra jord til bord.

4 Overvåk gjennomføring og resultater

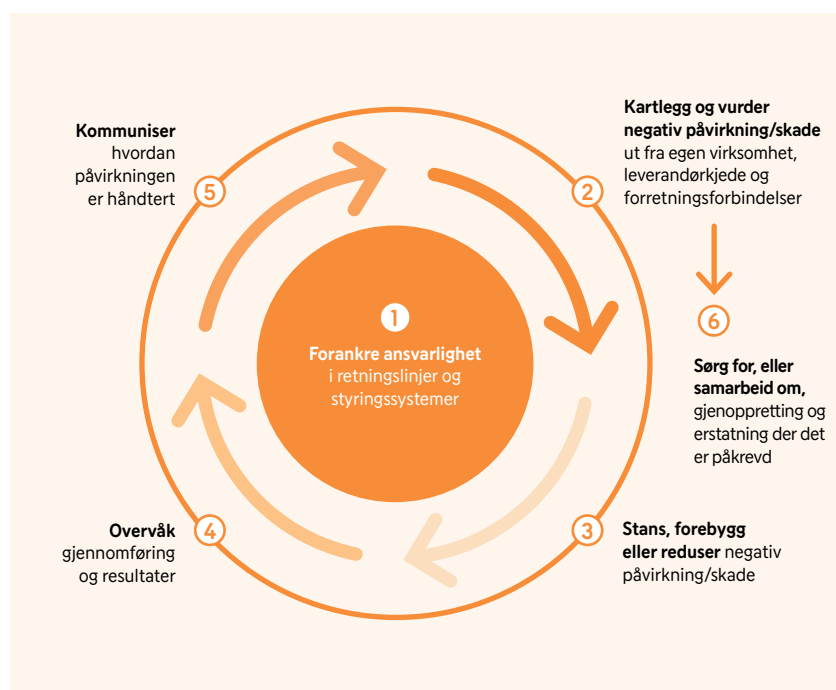
Det fjerde trinnet handler om å sikre at bedriften har nok informasjon til å vurdere om det som gjøres faktisk fungerer. Gode systemer for å registrere og håndtere informasjon danner også grunnlaget for at virksomheten kan kommunisere arbeidet som gjøres internt og eksternt. For REMA 1000 gjøres dette eksempelvis gjennom tett dialog med leverandører dersom tiltak er iverksatt.

5 Kommuniser hvordan påvirkningen er håndtert

Trinn fem handler om å kommunisere hvordan virksomheten håndterer risiko. Videre om hvordan skade i verdikjeden er håndtert. Kommunikasjon med berørte rettighetshavere (eksempelvis ansatte) er viktig. REMA 1000 kommunisere blant annet hvordan vi jobber med dette temaet i vår bærekraftsrapport.

6 Sørge for gjenoppretting og erstatning der det er påkrevd

Det siste trinnet handler om å rette opp skade man har forårsaket eller bidratt til. Det handler også om å sørge for – eller samarbeide om – at de som er skadelidende eller potensielt skadelidende har tilgang til en klageordning for å få sin sak hørt. I REMA 1000 har vi blant annet opprettet en anonym varslingskanal som er tilgjengelig på både norsk og Engelsk.

SIKRE ETTERLEVELSE AV KRAV OG RETNINGSLINJER

Vårt hovedfokus er å ha tett dialog med leverandørene for å sikre at de har forståelse for samt etterlever våre etiske retningslinjer (SCoC) og øvrige krav som fremkommer i vår rammeavtale. Etterlevelse gjelder også for underleverandører som benyttes.

REVISJONER OG LEVERANDØROPPFLØGING

I REMA 1000 gjennomfører vi leverandørbesøk der vi følger opp risikoutsatte land og råvarer. Hensikten med dette er å sikre etterlevelse av våre etiske retningslinjer samt krav innen kvalitet, HMS og miljø.

Da vi er opptatt av langsiktige samarbeid som bidrar til endring vil vi ved registrering av mindre alvorlige avvik gi virksomheten en mulighet til å korrigere påpekte funn innen en gitt tidsfrist. I REMA 1000 har vi utviklet et malverk som

skal benyttes ved revisjoner av leverandører /produksjonssteder. Hensikten er å forenkle prosessen dersom flere forretningsområder foretar en revisjon av en felles leverandør. Kuttisme i praksis!

Alle leverandører utenfor Norden skal være medlem i Sedex. Sedex er verdens største samarbeidsplattform for å dele leverandørdata om arbeidsforhold, menneskerettigheter og miljø. Når en leverandør er medlem kan vi ettergå informasjon basert på dokumentasjon innlagt i systemet og revisjoner utarbeidet av Sedex. Denne informasjonen bruker vi som en del av vår risikovurdering.

Visste du at ...

alle på kategori og innkjøp skal gjennomføre relevante kurs i regi av Etisk Handel Norge? Se kursplan på etiskhandel.no og hør med Fagsjef for Ansvarlig og Bærekraftig Handel dersom det er noe du lurer på.

VÅRE ETISKE RETNINGSLINJER (SCOC)

Våre etiske retningslinjer – Social Code of Conduct (SCoC) – er bygget opp rundt prinsippene til Etisk Handel Norge og FNs erklæringer. Retningslinjene utgjør våre krav relatert til blant annet barnearbeid, lønn, HMS, retten til fagorganisering og miljø. Som en hjelp til å forstå tematikken og kravene er det utviklet en guideline på norsk og engelsk. Alle leverandører skal tilslutte seg våre etiske retningslinjer og vi stiller krav til alle leverandører om å videreformidle disse til underleverandører som inngår i vår verdikjede.

REMA 1000 ER MEDLEM AV ETISK HANDEL NORGE

Etisk Handel Norge er landets største nettverk av bedrifter, organisasjoner og offentlige virksomheter som jobber forpliktende og systematisk for å sikre bærekraftige leverandørkjeder. Gjennom medlemskapet har vi tilsluttet oss deres prinsipperklæring og «Code of Conduct». Dette innebærer å sørge for at internasjonal handel ivaretar menneske- og arbeidstakerrettigheter, bærekraftig utvikling og forsvarlig miljøhåndtering. Som konsernmedlem rapporterer vi årlig om vårt arbeid med ansvarlig handel. Vi deltar også i ulike fora der utfordringer i bransjen diskuteres samt benytter vi oss av deres kurs og ressurser.

SERTIFISERINGER

Sertifiseringer bør alltid vurderes, og anbefales særlig på risikoutsatte råvarer. Dette gir både oss og kundene trygghet i at varene er produsert på en mer bærekraftig og ansvarlig måte. Sertifiseringer er et meget godt risikoreducerende tiltak.

NOEN AV DE VANLIGSTE SERTIFISERINGENE:

Rainforest Alliance er en sertifisering for rettferdig handel som sikrer at produksjonen oppfyller krav til sosiale forhold, miljø og jordbruks- og bedriftspraksis. RA-sertifiserte produkter skal også kunne spores tilbake til produsenten. Denne sertifiseringen er spesielt aktuell på kakao, kaffe, te og hasselnøtter.

Fairtrade er en internasjonal sertifisering som sikrer at råvareproduserende bønder og arbeidere har fått bedre handelsbetingelser og at råvarene er dyrket etter standarder for trygge arbeidsforhold og bærekraftig jordbruk.

MSC er et miljømerke for fisk og sjømat-produkter som garanterer at produktet kommer fra bærekraftig fiske.

ASC er et sertifiseringsprogram for ansvarlig havbruk. Produkter med ASC-merket kommer fra havbruk som har møtt kravene i ASCs miljøstandard. Miljømerket viser forbrukerne at sjømaten kommer fra havbruk som har minimert påvirkningene på miljøet og samfunnet.

Dyrevernmerket – produkter som er merket med Dyrevernerket har blitt produsert etter kriterier som er bestemt av Dyrevernalliansen.

FSC stiller krav om at skogsdriften ikke fører til avskoging, at hogsten foregår kontrollert, samt at den tar hensyn til lokalbefolkningen. Merket kan også benyttes på fiberemballasje.

Svanemerket er det offisielle nordiske miljø-merket. Svanen stiller miljøkrav til produkter i et livssyklusperspektiv og benyttes fortrinnsvis på hygiene- og vaskeprodukter, non food og tekstil.

MERKEORDNINGER:

Det finnes en rekke merkeordninger som har til hensikt å veilede og informere kunden om produktets særegenhet eller beskaffenhet. Noen har egne forskrifter tilknyttet betingelsene for bruk, andre må søkes om eller er knyttet til sertifiseringskrav og ordninger til produsenten.

Ø-merket (Debio) er det offisielle norske økologimerket og gir en garanti for at en vare er økologisk dyrket.

Nøkkelhullet er en offentlig merkeordning som skal gjøre det enklere å velge sunne matvarer som inneholder mer kostfiber og mindre fett, sukker og salt.

NAAF (Norges Astma- og Allergiforbundets) merkeordning gis til produsenter som gir minimal risiko for helsemessige plager. Kriteriene er spesielt tilpasset for å unngå plager for personer med allergier, astma og andre overfølsomhetsreaksjoner.

Nyt Norge er det offisielle opprinnelsesmerket for norsk mat og drikke. Merkeordningen skal gjøre det enkelt for forbrukerne å velge norske matprodukter i butikken.

Se flere merkeordninger i merkeoversikten til Forbrukerrådet.

VÅR DYREVELFERDSPOLICY

For dyreprodukter skal dyrenes velferd vies tilstrekkelig oppmerksomhet gjennom hele verdikjeden. Dyrevelferd skal vurderes i dyrets livsløp, fra avl til avlivning. Som et minimum skal nasjonal lovgivning og internasjonale anbefalinger overholdes, og beste praksis etterstrebes.

Visste du at...

REMA 1000 har bidratt til Norges første **dyrevelferdsmerke**? Formålet med Dyrevernmerket utviklet av Dyrevernalliansen er å bidra til bedre livskvalitet for dyr ved å sikre strengere krav til dyrevelferden enn minimumskravene fastsatt i offentlige regelverk.

- REMA 1000 skal ikke selge eller benytte pels fra dyr som er avlet opp eller fanget utelukkende eller hovedsakelig for pelsens skyld.
- REMA 1000 skal ikke selge eller benytte dun fra fjørfe som er levendeplukket eller brukt i produksjon av foie gras, og krever det samme av leverandøren.
- REMA 1000 skal ikke selge eller benytte ull fra sauer som har vært utsatt for mulesing i egne merkevarer, og krever det samme av leverandøren.
- REMA 1000 skal ikke selge eller benytte ull fra angorakaniner, og krever det samme av leverandøren.
- REMA 1000 skal ikke selge egg fra burhøns.
- REMA 1000 skal ikke selge eller benytte foie gras.
- REMA 1000 skal ikke selge eller benytte produkter fra storferasen Belgian Blue.
- REMA 1000 skal ikke selge eller benytte gjøkalv.
- REMA 1000 skal ikke benytte dyreforsøk under fremstilling av egne merkevarer på kosmetikk- og husholdningsprodukter, og heller ikke gi andre i oppdrag å utføre det for seg. Det samme kreves av leverandøren.
- Alle råvarer fra norske produsenter skal være KSL-godkjente gårdsbruk
- REMA 1000 har faset ut Ross 308 på all fersk og fryst kylling av egen merkevarer. Videre skal vi ikke lansere nye produkter som inneholder kjøtt fra kyllingrasen Ross 308. REMA 1000 vil på sikt faset ut øvrige produkter som inneholder Ross 308 og erstatte de med produkter fra kyllingraser med bedre dyrevelferd.

An aerial photograph of a dense, lush green forest. The trees are tall and closely packed, creating a thick canopy of vibrant green leaves. The lighting is bright, highlighting the texture of the foliage. In the center of the image, the word "MILJØ" is written in a clean, white, sans-serif font. The letter 'Ø' has a diagonal slash through it.

MILJØ

MILJØ- OG KLIMALEDEELSE I REMA 1000

EU jobber med å innføre en «EU taksonomi» som kommer til å lovfeste spesifikke kriterier for hva som er en bærekraftig aktivitet. Også Norge omfattes av denne gjennom EØS-avtalen. Dette vil bidra til å tilspisse/eskalere bedrifters arbeid med særlig miljø og klima.

REDUKSJON AV NEGATIV MILJØPÅVIRKNING

Matproduksjon står for omtrent 30 % av utslippene i verden og legger stort beslag på naturressurser og landområder. Vi ønsker å minimere den negative påvirkningen og forventer derfor at våre leverandører reduserer sin negative innvirkning og, som et minimum, overholder relevant miljølovgivning. Videre oppmuntrer vi våre leverandører til å minske sine klimagassutslipp og redusere bruken av vann og energi. Videre ønsker vi at de resirkulerer avfall, gjenbraker overflødige materialer fra produksjonen og videre kommuniserer kravene til sine underleverandører.

Se mer om dette og kravene vi stiller i våre etiske retningslinjer.

REMA 1000 ER KÅRET TIL EN AV DE BESTE I VERDEN PÅ KLIMALEDEELSE

I tillegg til å jobbe for at varene vi selger skal bli mer bærekraftig jobber vi blant annet med å redusere utslippene i egen virksomhet, gjøre distribusjonen vår mer miljøvennlig og utvikle energismarte bygg og butikker. Tiltakene gir resultater og på få år har vi halvert utslippene og blitt rangert som et av de beste selskapene i verden på klimaledelse.

I REMA 1000 ønsker vi å gjøre det enkelt for kunden å ta smarte og gode valg. Derfor øker vi utvalget av sertifiserte og økologiske produkter, påvirker leverandører til å fase ut palmeolje, jobber for mer miljøvennlig emballasje og kartlegger varenes miljøpåvirkning fra jord til bord.

Vi kan påvirke miljøet mye gjennom verdikjeden, men til syvende og sist er det produktene vi selger som påvirker miljøet mest. Et av de viktigste tiltakene vi som dagligvarekjede kan gjøre er å stille krav til varene vi selger. Derfor er vårt mål å tilby et godt utvalg kvalitetsvarer som er produsert og solgt på en ansvarlig måte.

Ole Robert Reitan,
administrerende direktør
i REMA 1000 AS

Visste du at...

klimaendringene er vår tids største utfordring og ifølge FN må det drastiske tiltak til for å kunne begrense oppvarmingen til 1,5 grader? For oss i REMA 1000 er det enkelt; vi skal være en del av løsningen og gjøre mer enn det som forventes av oss.

PÅ VEI MOT BÆREKRAFTIG EMBALLASJE

Emballasjens oppgave er å ivareta mattrygghet, kvalitet og holdbarhet. Når vi vurderer emballaseløsninger skal vi alltid hensynta dette. Eksempelvis vil en uemballert agurk ha en holdbarhet på et par dager, mot 10 dager dersom den er emballert.

Visste du at ...

fra og kjerner fra Kolonihagen har emballasje laget av grønn plast? Denne endringen alene sparer miljøet for produksjon av 2,65 tonn fossilbasert plast hvert år.

Plastforsøpling er en av de største miljøutfordringene verden står overfor i dag. Derfor velger vi å være en del av løsningen ved å gjøre gode valg hva gjelder plast og emballasje.

Det er viktig for oss at tiltakene vi gjør gagnar miljøet mest mulig – både under produksjon, frakt og livet etter butikkhyllen. Vi har som mål å kun benytte bærekraftig emballasje i fremtiden – et arbeid vi er godt i gang med. For å komme dit skal vi kutte der vi kan, bruke mer gjenvunnet materiale og sørge for at ressurser kan brukes igjen. Vi skal tilrettelegge for at det er enkelt å resirkulere samt teste mer bærekraftige materialer som fossilfri plast når det er mulig.

Visste du at...

en definisjon på bærekraftig emballasje er at den er laget av gjenvunnet materiale og at den kan materialgjøvnes til videre bruk? For å stimulere til mer bærekraftig emballasje har EU satt som mål at 50 % av plasten skal kunne materialgjøvnes i 2025. Norge vil som et minstekrav følge dette målet gjennom EØS-avtalen.

VÅR STRATEGI

KUTTE DER VI KAN

Ved å kutte overflødig plast og annet materiale får vi effektiv transport, bedre ressursutnyttelse og reduserer sannsynligheten for at plast havner på avveie i naturen. Vår tilnærming er derfor å kutte der vi kan uten at det går utover kvalitet, mattrygghet og fare for økt matsvinn.

MER GJENVUNNET MATERIALE

Plast er et materiale som egner seg godt for gjenvinning og kan derfor spille en viktig rolle i den sirkulære økonomien. Når vi øker mengden gjenvunnet materiale nyttiggjør vi ressurser som allerede er i omløp i stedet for å produsere ny plast hver gang vi skal emballere en vare.

ENKELT Å RESIRKULERE

For å sikre at plast kan materialgjøvnes etter bruk er det viktig å velge plast- materialer som er egnet til dette. Vårt mål er derfor at alle egne merkevarer skal ha tydelig merking som gjør det enkelt å sortere emballasjen riktig. Dette gjelder ikke bare på varer som er pakket i plast, men også emballasje laget av eller inneholder andre materialer.

TESTING AV FREMTIDENS EMBALLASJE

Å teste ny emballasjeteknologi er et av flere tiltak vi gjør for å redusere miljøfotavtrykket på emballasje. Plast blir i hovedsak produsert av fossile kilder, som olje og gass, men det finnes også alternativer laget av fornybare råvarer. Et eksempel på det er «grønn plast» laget av for eksempel sukkerrør eller mais. Utseende er nokså likt, og plasten har samme beskyttende egenskaper som fossil plast. Fordelen med denne typen bioplast er at den er gjenvinnbar og kan kildesorteres sammen med vanlig plast, i motsetning til komposterbar bioplast.

Føringer i emballasjearbeidet

Kunden skal oppleve at emballasjen sikrer produktets kvalitet og holdbarhet, er brukervennlig og enkel å kildesortere.

Miljøpåvirkning sikres gjennom valg av materiale, størrelse og kvalitet på emballasjen.

Butikk skal være sikret en kostnads-effektiv og salgsvennlig emballasje.

Distribusjon skal sikres en optimal varestrom i hele verdikjeden der D-pak tilpasses automatiske plukkklager.

VÅRE HANDLINGSREGLER

KVALITET

Emballasjens oppgave er å ivareta produktets kvalitet og holdbarhet fra produksjon til kundens kjøleskap. Ivarretagelse av mattrygghet står sentralt og emballasjen skal tåle transport, håndtering i butikk og hjemme hos kunden. Matsvinn reduseres ved riktig pakningsstørrelse, supplerende holdbarhetsdato («ofte god etter») og åpne-/ lukkefunksjon der det er hensiktsmessig.

DESIGN FOR GJENVINNING

Emballasjen skal designes for god kundeopplevelse, riktig avfallshåndtering og materialgjenvinning. Fornybart- eller gjenvunnet materiale har lavere utslipp og miljøpåvirkning enn jomfruelig materiale laget av fossile ressurser. Emballasjen må kunne kildesorteres slik at den kan materialgjenvinnes etter bruk. Etikett og farge på plastemballasjen må hensyntas for å sikre at brukt emballasje kan materialgjenvinnes. Sort farge (Carbon Black) på plastemballasje forhindrer materialgjenvinning og bør ikke benyttes.

FYLLINGSGRAD

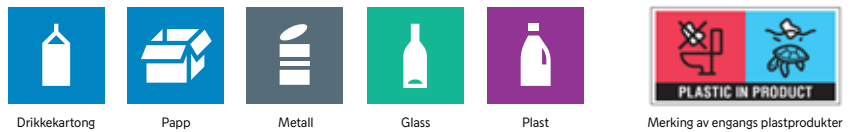
Høy fyllingsgrad er både kostnads- og miljøeffektivt. Luft eller modifisert atmosfære i emballasjen bør være så lite som mulig, uten å begrense produktets holdbarhetstid. Videre bør størrelsen på emballasjen tilpasses produktets størrelse.

$$\text{Fyllingsgrad} = \frac{\text{mengde produkt (målt i volum)}}{\text{emballasjens volum (lengde x bredde x høyde)}}$$

MERKING

Kunden skal enkelt kunne lese innhold og annen relevant informasjon på pakningen. Strekkoden skal være lesbar i kassen og plasseres på jevn overflate og på tilsvarende plass som produkter i samme kategori. Datomerking skal være enkel å lese og supplerende datomerking som «best før, ofte god etter» på varer med best-før dato bidrar til å redusere matsvinn.

Avfallsymboler, gjerne supplert med våre egne miljømerker, benyttes for veiledning til god kildesortering. Ved bruk av fiberemballasje etterstreber vi at den skal være godkjent i henhold til FSC som sikrer at emballasjen er laget på en miljøvennlig måte.

HUSK Å KILDESORTERE SÅ EMBALLASJEN FÅR NYTT LIV

JÅ TIL GJENBRUK: DETTE PRODUKTET ER PAKKET I RESIKULERT MATERIALE

I tillegg til bruk av de nasjonale avfallsymbolene, har REMA 1000 utviklet en egen serie med miljømerker som er til rådighet for bruk på produkter der vi har kuttet plast, økt innholdet av gjenvunnet materiale eller gjort det enklere å materialgjenvinne emballasjen. Dette gjør det enklere for kunden å finne produkter som bidrar til mindre miljøfotavtrykk.

ETIKETT

Etikett og lim skal være av god kvalitet for å tåle håndtering i distribusjon og butikk. Etiketten bør være av god kvalitet og samme materiale som emballasjen. Dette sikrer materialgjenvinning og lesbarhet gjennom produktets levetid.

DETALJSTEMBALLASJE (D-PAK)

D-pak emballasjen skal sikre trygg og optimal transport av produktene gjennom verdikjeden, og være designet for effektiv eksponering i butikk. En optimal pall er 120 x 80 x 120cm inklusive pall og minimum 90 % volumutnyttelse kreves. For mer om dette se [STAND.no](#).

Gjør deg godt kjent med våre handlingsregler for emballasje og bruk gjerne verktøyet som er utviklet for å kvalitetssikre og vurdere emballaseløsninger.

ORDLISTE	
Betegnelse	Beskrivelse
Samsvarserklæring	Alle produkter som har emballasje som kommer i kontakt med næringsmidler skal følges av en samsvarserklæring for emballasjen.
EK-sertifikat	EK-sertifikatet tar utgangspunkt i forskrift om materialer og gjenstander i kontakt med næringsmidler.
Biobasert plast	Plastråvare laget av biomasse som vegetabiliske oljer, maisstivelse eller sukkerrør.
Fossilfri plast	Brukes som fellesbetegnelse på plastråvare som kommer fra fornybare råvarer (biobasert) eller gjenvunnet plastråvare.
Bionedbrytbar plast	Plast som er biologisk nedbrytbar under visse betingelser og prosesser, og kan være både biobasert og fossil plastråvare.
Materialgjenvinning	Gjenvinning der avfallet benyttes til å fremstille nye råvarer og gjenstander.
Sirkulær økonomi	En sirkulær økonomi er basert på redusert forbruk av råvarer, gjenbruk, reparasjon og materialgjenvinning i et kretsløp hvor færrest mulig ressurser går tapt.
Design for gjenvinning	Sjekkpunkter i utvikling av produkt og emballasje som skal sikre at brukt emballasje enkelt skal kildesorteres og bli materialgjenvunnet til nye råvarer.
FSC	Sertifiseringsordning som sikrer at tømmer- og trefiber brukt i emballasje kommer fra ansvarlige kilder.

I REMA 1000 har vi en egen ressursperson på emballasje. **Kontakt Amund Aalstad** (amund.aalstad@rema.no) for spørsmål, bistand og mer informasjon om våre handlingsregler.

Visste du at ...

bedrifter som sender emballerte produkter på markedet plikter å aktivt arbeide for avfallsforebygging og materialgjenvinning av brukt emballasje?

REMA 1000 SKAL REDUSERE MATSVINN

Matsvinn er et stort samfunnsproblem som hverken er bærekraftig for lønnsomheten, klima og miljø eller fordelingen av verdens ressurser. Globalt kastes en tredjedel av den spiselige maten som produseres.

I REMA 1000 har vi en ambisjon om å være en pådriver i kampen mot matsvinn. Vi har signert bransjeavtalen om halvering av matsvinn innen 2030, men ambisjonen er at vi skal nå målet i god tid før det.

BRANSJEAVTALE OM HALVERING AV MATSVINN

Myndighetene og en samlet matbransje inngikk i 2017 en historisk **samarbeidsavtale** om å redusere matsvinnet i Norge med 50 % innen 2030. Avtalen som er i tråd med FNs bærekraftsmål har følgende formål:

- Bedre utnyttelse av ressurser og råstoff gjennom forebygging og reduksjon av matsvinn.
- Økt kunnskap om omfang og årsaker til matsvinn gjennom erfaringsutveksling og samarbeid på tvers i matkjeden.
- Bedre kunnskap og holdninger blant forbrukere og matbransjen for å ta vare på maten og redusere matsvinn. Partene skal legge til rette for bedre kunnskap, holdninger og forbrukeratferd som reduserer matsvinn i husholdningene.

En viktig del av vårt arbeid med å redusere matsvinn er tiltak som hjelper kunden å kaste mindre. I snitt kastes det ca. 454 000 tonn mat årlig i Norge og omtrent halvparten av dette svinnet skjer i husholdningen. Det er ca. 42 kilo mat per innbygger i året.

Arbeid med pakningsstørrelser tilpasset mindre husholdninger, emballasje som tar godt vare på maten og tilleggsmarkering som Keep-it og «ofte god etter» er gode tiltak som hjelper kundene å kaste mindre.

En viktig del av bransjeavtalen er at vi skal bidra til mindre matkasting i de tusen hjem. Undersøkelser viser at mange av oss ikke stoler på datomerking og at det er en av de største grunnene til at vi kaster mat. Med Keep-it og «ofte god etter» tilbyr vi våre kunder kunnskap om den faktiske holdbarheten til produktet, slik at de slipper usikkerheten rundt datostemplingen. Resultatet er mindre matsvinn og en bedre kundeopplevelse.

Emilie Våge, sjef for samfunnsansvar og bærekraft i REMA 1000

Våre tiltak

Kampen mot matsvinn starter med gode bestillings- og rulleringsrutiner. Våre kunder skal være trygge på at de får god mat av høy kvalitet, og vi har derfor fokus på gode rutiner som sikrer varenes kvalitet og holdbarhet gjennom hele verdikjeden.

Alle våre butikker priser ned varer som nærmer seg utløpsdato. Varene blir tydelig merket og har egen plass i kjøledisken slik at det er enkelt for kundene våre å gjøre et godt kjøp og samtidig spare miljøet. Etter at vi innførte dette tiltaket har vi sett en betydelig nedgang i svinnet på varer som kjøtt, fisk, meieri og ferdigretter.

En av de vanligste grunnene til at vi kaster mat er usikkerhet rundt datostempling. REMA 1000 er den eneste dagligvarekjeden som kan tilby en holdbarhetsmerking som viser den faktiske holdbarheten. Siden 2012 har vi merket over 80 millioner ferskvarer med **holdbarhetsindikatoren Keep-it®** som følger produktets temperatur over tid.

I 2018 valgte vi å innføre å innføre **tillleggsmarkeringen «best før, ofte god etter»**. Merkingen vil gjelde alle egne matvarer med best før-dato. Unntaket er barne- og dyremat, der kundene er spesielt opptatt av kvalitet og trygghet.

Under merkevaren PRIMA tilbyr vi **frukt og grønnsaker der vi har senket kravene til blant annet størrelse, form og sødme**. Dette tiltaket bidrar til at svinnet reduseres i primærledet og at vi kan selge varer av en annen sortering til en ekstra lav pris.

Donasjon av spiselig mat som av ulike grunner ikke kan selges er et viktig tiltak for å redusere matsvinn. Siden 2013 har vi samarbeidet med Matsentralen som samler inn mat til vanskeligstilte. Mange kjøpmenn bidrar med spiselig mat til veldedige organisasjoner i sitt lokalsamfunn. Videre har flere butikker og produsenter avtaler med lokale bønder som benytter matavfallet til dyrefôr. Maten som må kastes, hentes av spesialister på gjenvinning og behandling av matavfall slik at det kan utnyttes til for eksempel biogass.

PALMEOLJE OG SOYA

Hvert sekund forsvinner store områder med regnskog i flere deler av verden for å gi plass til blant annet kvegdrift og produksjon av palmeolje og soya.

Regnskogen er helt avgjørende for jordens økosystem, og avskoging bidrar til store klimagassutslipp og endringer i klimaet både lokalt og globalt.

Bevaring av regnskog er en fanesak for REMA 1000. I 2014 fjernet vi palmeolje som ingrediens i alle egne matvarer og lukket døren for alle nyheter med palmeolje. Videre stiller vi krav til at det ved bruk av soya skal være sertifisert og at det jobbes med alternative løsninger som reduserer bruken.

Vår policy

- Ingen egne matvarer skal inneholde palmeolje.
- I non food er minstekravet ved bruk sertifisering på RSPO Mass Balance-nivå, med målsetning om å fase ut så fort som mulig.
- Vi takker nei til alle produktnyheter som inneholder palmeolje.
- Vi ønsker at alle leverandører skal redusere sitt forbruk av palmeolje. Ved eventuell bruk skal det kun benyttes sertifisert og sporbar olje.
- Det skal fortrinnsvis benyttes soya fra land hvor det ikke er fare for avskoging i områder allment akseptert som regnskog.
- All øvrig soya, inkludert i fôr, skal være sertifisert etter ProTerra, RTRS eller tilsvarende miljøsertifisering.
- Videre ønsker vi at våre leverandører skal se på alternativer til soya og på sikt finne nye proteinråvarer som kan erstatte dagens bruk av soya.

Visste du at ...

regnskogen er over 50 millioner år gammel? I løpet av de siste femti årene har 50 % av regnskogen blitt ødelagt. Hvis vi ikke bremser avskogingen nå, vil regnskogen være ødelagt i løpet av 25 år.

REMA 1000 setter et eksempel for dagligvarebransjen. Vi er imponert over arbeidet med å fase ut palmeolje i egne merkevarer og ved å takke nei til produkter som inneholder palmeolje. Dette er viktig tiltak som bidrar til å redusere miljøbelastningen i egen virksomhet og hjulpet forbrukere til å gjøre riktige valg. ”

Øyvind Eggen,
generalsekretær i Regnskogfondet

MILJØGIFTER

Bruk av kjemiske stoffer i artikler og emballasje har økt de siste tiårene og bidrar i mange tilfeller til bedre produktkvalitet. Samtidig medfører det at mennesker og miljø kan eksponeres for miljøgifter og andre farlige stoffer. Noen kjemiske stoffer utgjør en så stor fare for helse og miljø at vi kaller dem miljøgifter. Målet er å stanse bruken og utslippene av disse.

VÅR POLICY

Miljømyndighetene har en **lang liste over kjemiske stoffer som er ønsket fjernet fra markedet**.

Mange av våre produkter inneholder disse stoffene og vi jobber med å erstatte disse med bedre og mer miljøvennlige alternativer i egne merkevarer. Videre ønsker vi å påvirke våre leverandører til å gjøre det samme.

Som et minstekrav skal emballasjen på egne merkevarer være fri for PFOA/PFOS/PFCA, ftalater (DEHP) og Bisfenol A. Produkter skal heller ikke inneholde MI.

VANLIGE MILJØGIFTER OG BRUKSOMRÅDER

Perfluorerte stoffer som PFOA/PFOS/PFCA brukes for å gi produkter vann- og smussavstøtende egenskaper. Eksempel på varer er mat- og bakepapir, muffinsformer samt slippbelegg i stekepanner og kokekar.

Bisfenol A brukes blant annet som råstoff til plastmaterialer, i maling og i importerte plastprodukter. Eksempler på varer er matbokser og drikkeflasker av plast samt kassekvitteringer.

Ftalater (DEHP) benyttes ofte ved plastproduksjon samt i plastbelegget i lokket til hermetiske produkter på glass.

Methylisothiazolinone (MI) finnes ofte i kosmetikk, hygieneprodukter og andre kroppsspleieprodukter. Det er også vanlig i flytende rengjøringsprodukter.

FISK OG SJØMAT

Fisk og sjømat er en viktig kategori for REMA 1000. Derfor er det viktig med tiltak som bidrar til å minimere de negative påvirkningene oppdrett og fangst har på naturen. **Vi vil gjøre det vi kan og stiller blant annet følgende krav til oss selv og våre leverandører:**

Krav til fisk og sjømat

- Ingen fiskearter fra norsk rødliste
- Bærekraftig fôr
- Ingen soya fra områder truet av avskoging
- Bærekraftig tunfisk
- Økt bruk av sertifiseringer som ASC og MSC

[Se mer om kravene vi stiller på rema.no](https://rema.no)

Visste du at ...

verdens ville fiskebestander spås å kollapse innen 2050 dersom det ikke iverksettes tiltak for å minimere den negative påvirkningen?

INGEN FISKEARTER FRA NORSK RØDLISTE

Vi har valgt å ikke selge fiskearter fra norsk rødliste. En av fiskeartene det er lagt begrensninger på, er uer, der det er slutt på alt direkte fiske. Likevel åpner vi i REMA 1000 opp for at uer kan selges dersom dette er bifangst av annet fiske, da vi mener det er uansvarlig å ikke benytte oss av gode råvarer og viktige proteinkilder dersom alternativet er at fisken kastes. For å utnytte sesongene og ta ansvar for å tilby alle arter som landes av fiskere langs kysten, er et av våre mål å ha et større fokus på villfanget fisk.

BÆREKRAFTIG FÔR

Vi stiller krav til at våre leverandører benytter bærekraftige råvarer i fôret sitt. For marine råvarer stiller vi krav til at de er i henhold til IFFO RS (International Fish Meal and Fish Oil Responsible Supply Standard), MSC-sertifikat eller tilsvarende som sikrer at råvarene er høstet fra bærekraftige fiskerier.

INGEN SOYA FRA OMRÅDER TRUET AV AVSKOGNING

Bevaring av regnskog er viktig for oss, og hva gjelder soya i fôr, krever vi at det er bærekraftige råvarer som er sertifisert under ProTerra, RTRS eller tilsvarende miljøsertifisering. Dette sikrer at råvaren ikke er dyrket i områder som trues av avskoging. Videre ønsker vi at våre leverandører skal se på alternativer til soya og finne nye proteinråvarer som kan erstatte dette sammen med sine underleverandører.

BÆREKRAFTIG TUNFISK

Vi er opptatt av at tunfiskbestanden ikke trues og benytter derfor kun «Skipjack»-tunfisk i egne merkevarer. Skipjack er kjent som en av de mest bærekraftige tunfiskvariantene da den reproducerer seg raskt og dermed ikke er utsatt for overfiske i samme grad som andre varianter.

SERTIFISERTE PRODUKTER

MSC er en miljøsertifisering som kun gis til fiskerier som gjennomfører et bærekraftig fiske. Dersom et sjømatprodukt har et slikt merke, betyr det at de oppfyller kriterier som bidrar til å bevare fiskebestanden for fremtiden og beskytter det marine miljøet. I 2018 besluttet vi å sertifisere de to største variantene våre av hermetisk tunfisk med MSC-merket. Dette sikrer at tunfisken blant annet kommer fra en bærekraftig bestand. Produktene ble rullet ut løpende i alle våre butikker i 2019. Dette kommer i tillegg til at vi i 2018 lanserte fersk sertifisert tunfisk. Videre har vi siden 2015 kun solgt sertifisert scampi. ASC-sertifiseringen sikrer at sjømaten kommer fra havbruk som har minimert påvirkningene på miljøet og samfunnet. I alle våre butikker finner kundene også økologisk laks fra Fiskeriet.

HELSE

ENKELT Å VELGE SUNT

2 UTRIVDE SULT

3 GOD HELSE

Gjennom vårt arbeid med å redusere salt, sukker og mettet fett samt tilby flere sunne varer bidrar vi til FNs bærekraftsmål 2 og 3.

REMA 1000 skal være en bidragsyter i arbeidet med å gjøre det lettere for norske forbrukere å ta gode valg. Derfor er vårt mål å gjøre det enklere å spise sunt og variert i hverdagen.

Dette innebærer at vi reduserer salt, sukker og mettet fett i egne merkevarer, satses på sunne kategorier og stiller krav til våre leverandører. Vi skal fortsatt selge biff og sjokolade, men målet er at kundene våre skal finne inspirasjon til å fylle handlekurven med flere sunne varer.

REMA 1000 har signert intensjonsavtalen for et sunnere kosthold

Intensjonsavtalen om tilrettelegging for et sunnere kosthold er en avtale mellom helsemyndighetene og matbransjen. Avtalen ble signert i 2016 og har konkrete mål om et redusert inntak av salt, tilsatt sukker og mettet fett. Videre er det et mål om økt inntak av frukt og bær, grønnsaker, grove kornprodukter, fisk og sjømat i befolkningen. REMA 1000 resignerte avtalen for fire nye år i 2021. Den nye avtalen varer fra 1.1.2022 til 31.12.2025.

For REMA 1000 betyr dette at vi har forpliktet oss til å redusere salt, sukker og mettet fett i egne merkevarer. I 2016 reduserte vi saltinnholdet med 30% og vi jobber videre med de øvrige målene i avtalen. Videre har vi forpliktet oss til å fremme sunne alternativer og jobbe med innovasjon, reformulering og pakningsstørrelser som bidrar til at det norske folk spiser mer av det om er bra for helsen. I ny avtale står det:

Partenes leveranser

Bedrifter (mat- og drikkeprodusenter, dagligvarehandel og serveringsbransje):

1. Gjøre det lettere for forbruker å ha et sunnere kosthold og/eller ta sunnere valg gjennom:
 - a) Innovasjon, reformulering, porsjons – og pakningsstørrelser samt utvikling av nye produkter.
 - b) Fremme sunnere alternativer og valgmuligheter som understøtter intensjonsavtalens målsettinger.
2. Rapportere til koordineringsgruppen i henhold til det formatet som partene under det aktuelle innsatsområdet blir enige om.
3. Bidra til størst mulig oppslutning om intensjonsavtalen.
4. Bidra i evalueringen av intensjonsavtalen.

INTENSJONSAVTALEN SKAL GI BEDRE FOLKEHELSE

Avtalen mellom myndigheter og matbransjen kan være en viktig bidragsyter til at de nasjonale målene for folkehelsepolitikken nås:

- Norge skal være blant de tre landene i verden som har høyest levealder.
- Befolkningen skal oppleve flere leveår med god helse og trivsel og reduserte sosiale helseforskjeller.
- Vi skal skape et samfunn som fremmer helse i hele befolkningen.

Visste du at ...

på tross av flere positive utviklingstrekk de siste årene har kostholdet i Norge fortsatt klare ernæringsmessige svakheter? For høyt inntak av salt, sukker og mettet fett øker risikoen for utvikling av sykdommer, som kreft, hjerte- og karsykdommer og diabetes type 2.

VÅRE FOKUSOMRÅDER

Målene i intensjonsavtalen skal bidra til at befolkningen spiser mer av maten Helse- direktoratet anbefaler. Dette innebærer et variert kosthold med mye grønnsaker, frukt og bær, grove kornprodukter og fisk, og begrensede mengder bearbeidet kjøtt, rødt kjøtt, salt og sukker.

1. **Reduksjon av saltinnholdet** i næringsmidler og reduksjon av saltinntaket i befolkningen. Gjennomsnittlig daglig inntak fra 10 g i 2010 til 7 g i 2025. Langsiktig er målet å få ned inntaket til 5g per dag.
2. **Reduksjon av tilsatt sukker** i næringsmidler og reduksjon av befolkningens inntak av

tilsatt sukker. Målet er at befolkningens inntak av tilsatt sukker er redusert til 10 energiprosent innen 2025. Dette er en reduksjon på 17 %.

3. **Reduksjon av mettet fett** i næringsmidler og reduksjon av inntaket av mettet fett i befolkningen. Det langsiktige målet er 13 energiprosent innen 2025.
4. **Øke befolkningens inntak av frukt og bær, grønnsaker, grove kornprodukter og sjømat** med 20 % i tråd med Nasjonal handlingsplan for bedre kosthold 2022–2025. Det langsiktige målet er at befolkningen har et inntak av nevnte matvarer med på nivå med kostrådene.
5. **Påvirkning av forbrukeratferd** for å bidra til bevissthet rundt helse og kosthold. Mål for Nøkkelhullet om å auke omsetningen av nøkkelhullsprodukter målt i volum. Målet er satt til 21 % innen 2025.
6. **Årlig rapportering** som gir bedre kunnskap om utvikling og tiltak.

Tilsetningsstoffer

Tilsetningsstoffer er en fellesbetegnelse på stoffer som blir tilsatt maten for å øke holdbarheten, erstatte sukker, gi en bestemt smak, konsistens eller en farge. Ingredienser som eddik, salt, sukker og krydder regnes ikke som tilsetningsstoffer.

Vår policy er at smaksforstærkere E620 – E629 ikke skal benyttes. Det henstilles utover dette til restriktiv bruk av tilsetningsstoffer. REMA 1000 arbeider også med å redusere bruken av andre tilsetningsstoffer i næringsmidler og noen flere kan bli satt på nei-listen. Det henstilles også til restriktiv bruk av røykaroma.

Visste du at ...

det er Helsedirektoratet som står bak merkeordningen og at kriteriene for bruk er regulert gjennom **nøkkelhullsforordningen**?

Satsning på nøkkelhull

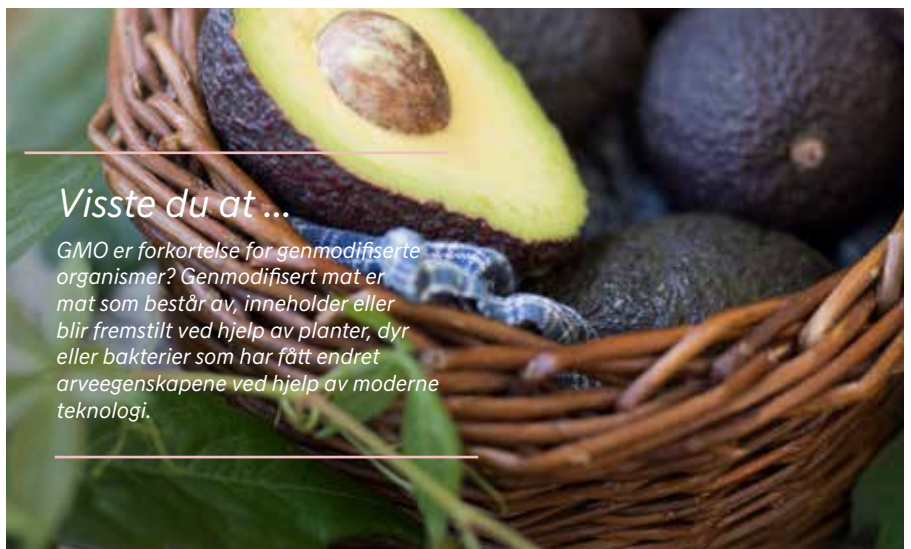
REMA 1000 etterstreber å øke andelen produkter med nøkkelhullmerket. Dette gjør det enklere for kundene å velge sunnere matvarer som inneholder mer fiber og mindre mettet fett, sukker og salt. Innenfor hver matvaregruppe er det satt ulike kriterier for innholdet av disse næringsstoffene. Vår tilnærming er at nøkkelhull bør integreres på egne merkevarer der det er mulig.

Nei til GMO

Norge har strengere krav til totalt fravær av GMO i produkter enn det EU har. Det er ikke tillatt å bruke GMO-råvarer i produkter til næringsmidler eller fôr. Dokumentasjon på dette skal kreves fra produsent og stikkprøvebaserte kontroller gjennomføres av både myndigheter og av REMA 1000. Erklæring fra produsenter med risikoutsatte råvarer skal innhentes.

Visste du at ...

GMO er forkortelse for *genmodifiserte organismer*? *Genmodifisert mat er mat som består av, inneholder eller blir fremstilt ved hjelp av planter, dyr eller bakterier som har fått endret arveegenskapene ved hjelp av moderne teknologi.*

TRYGG MAT FRA JORD TIL BORD

ORDLISTE FOR SERTIFISERINGS- ORDNINGER

- **The Global Food Safety Initiative (GFSI)**: per nå er fem ulike kvalitetsstandarder godkjente som en GFSI standard, blant annet BRC, FSSC 2000 og IFS som er de tre vanligste:
- **British Retail Consortium (BRC)**: foretrukken standard for leverandører til REMA 1000.
- **International Featured Standards (IFS)**
- **The Foundation Food Safety System Certification 22000 (FSSC 22000)**
- **Good Agricultural Practice (GLOBAL G.A.P.)**: internasjonal jordbruksertifisering på farmnivå
- **Kvalitetssystem for landbruket (KSL)**: norsk landbruksertifisering på gårdsnivå

For å sikre kvalitet og mattrygghet fra jord til bord jobber vi målrettet på tvers av alle enheter i vår verdikjede.

Vi skal være sikre på at alle våre leverandører ivaretar våre kvalitetskrav og dette innebærer blant annet en rekke sertifiseringskrav. **Næringsmiddelprodusenter på nasjonalt og internasjonalt nivå skal være GFSI- sertifisert.** Lokale leverandører må minimum være regi-

strert i lokalmat.no samt KSL-revideres jevnlig. De kan også revideres på egen regning av vårt tredjeparts revisjonsselskap. Fabrikker utenfor Skandinavia skal også være medlem av Sedex. Se mer om dette under ansvarlig og bærekraftig handel.

Nye leverandører risikovurderes ut fra innhentet dokumentasjon om sertifisering som første steg. Et utvalg leverandører revideres jevnlig for å bekrefte og dokumentere at leveransen er i henhold til avtale. Dette fremgår av revisjonsplanen for inneværende år.

Det forventes at kategori- og innkjøpssjef deltar på minimum en revisjon i Norge og en i utlandet årlig. Her skal ansvarsdimensjonen vektlegges og revideres.

KVALITETSKRAV I EGEN VERDIKJEDE

I en verden hvor kvalitet blir viktigere og konsekvensen ved avvik større har vi en rekke kriterier som skal sikre god kvalitet gjennom hele vår verdikjede:

Internkontroll står sentralt og følges opp i alle ledd av verdikjeden. Vårt mål er at alle som håndterer varer skal ha kunnskaper om hva som kreves av rutiner og kontroll for å sikre kunden trygge varer.

Produktmerking og påstander er strengt regulert i næringsmiddelovngivningen. Det uavhengige selskapet Varefakta bistår REMA 1000 i arbeidet med å ivareta utarbeidelse og kontroll i henhold til lovpålagte krav på egne og unike produkter.

Varefakta skal brukes på alle egne merkevarer, med noen unntak*. Varefakta lager deklarasjon og godkjenner designet for egne merkevarer for å sikre at deklarasjon, påstander og bilder/illustrasjoner er i tråd med næringsmiddelovngivningen.

Våre egne varer skal ha en **transparent og ærlig merking** der produsentens fabrikknavn samt produksjonsland skal angis på pakningen. Opprinnelse på hovedingrediens(er) kreves oppgitt.

Vekt- og volumkontroll på importvarer er viktig da REMA 1000 er ansvarlig for å sikre at ferdigpakningene som importeres oppfyller kravene til nettoinnhold. Kravene må formidles gjennom rammeavtalen og i noen tilfeller signert garantibrev fra produsent. Det er ulike krav til e-merket og ikke e-merket vare fra EU og utenfor EU. Den fysiske stikkprøvekontrollen for å dokumentere etterlevelse av kravene skjer ved mottakskontroll.

REMA 1000 skal bestrebe at flest mulig leverandører har e-merkede produkter da dette reduserer kontrollbehov ved mottak. Spørsmål om e-merking samt kontrollveiling ivaretas av Varefakta. Husk å ha kontroll på leverandør til ikke-e-merkede produkter. Ingen varer utenfor EU skal e-merkes.

Første mottakers plikter ved import reguleres via avtalen, og dokumentasjon på gjennomføring skal skje på det første lager varen ankommer i Norge. Noen varer har meldeplikt til Mattilsynet ved import. Dette ivaretas av Toll.

Alle produkter som har **emballasje som kommer i kontakt med næringsmidler skal følges av en samsvarserklæring** for emballasjen. Denne dokumenterer at det ikke er noen risiko for at kjemiske stoffer fra emballasjen migrerer over i maten under tiltenkt lagring og bruk. Eksempler på denne type emballasje er plast rundt kjøttstykket, brødposen rundt brødet eller utstyr som panner, stekespader, papptallerkener, fryseposer og matbokser.

En rekke produkter inneholder **kjemiske stoffer som gjør at det utløses spesifikke merkekrav til produktet**. Dette må følges av et sikkerhetsdatablad som også skal være tilgjengelig for kunden på rema.no.

Kosmetikk hører inn under næringsmiddelovngivningen og mange kosmetiske produkter inneholder stoffer som kan være skadelige i for store konsentrasjoner eller gi allergi. Det finnes derfor et **egent regelverk som sier noe om hva som er tillatt å ha i kosmetiske produkter**.

Produkter som kommer i kontakt med hud må meldes inn i europeisk register før det introduseres på markedet. Myndigheter tar på stikkprøvebasis prøver for å sjekke at innholdet er innenfor de gitte kriterier.

Produktavvik som oppdages internt eller kundereklamasjoner skal registreres og tiltak skal etableres for å hindre og/eller redusere risiko for gjentakelse. ServiceNow er valgt som avviks/reklamasjons-håndteringssystem i REMA 1000.

*Alle egne merkevarer som ikke er rene råvarer skal deklarerer av Varefakta. Eksempel på rene råvarer er blant annet torskefilet, kotelett og biff.

TOPP

10

risikogrupper for matjuks

Olivenolje

Juice

Kaffe og Te

Krydder

Parmesan og Mozzarella

Ris

Sjømat

Økologiske produkter

Kjøtt og kjøttprodukter

Honning

Hva er matjuks?

Matjuks er svindel med matvarer for økonomisk vinning. Dette kan eksempelvis være å erstatte en råvare med et billigere alternativ, tynne ut eller forfalske merking og merkeordninger. Det er ofte dyre produkter og råvarer som er utsatt for svindel.

Økologiske produkter er spesielt utsatte for svindel og det er derfor ekstra viktig at vi har god kontroll på denne type varer. REMA 1000s krav om at en produsent skal være GFSI sertifisert minsker risikoen for matjuks, da standardene tilknyttet GFSI har strenge kriterier knyttet til bl.a. at sårbarhetsanalyser i forhold til matjuks skal være en del av det løpende kvalitetsarbeidet i produksjonsvirksomheten.

Matjuks er i vekst og vi følger opp risikoutsatte produkter og råvarer tett gjennom bla. stikkprøvebasert prøvetaking og ekstra oppfølging av leverandører og produsenter.

FOR SPØRSMÅL, TILBAKEMELDINGER ELLER MER INFORMASJON TA KONTAKT MED:

Emilie Våge, Sjef for Samfunnsansvar og Bærekraft emilie.våge@rema.no

Christina Fuglesang, Fagsjef for Ansvarlig og Bærekraftig Handel christina.fuglesang@rema.no

REMA 1000